

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Cap. VII. Montes vacabiles, vel non vacabiles, &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

redimendi, sed eo, quod cum hoc iure uti nolis (verè enim redimere non vis) ita dolose agis, ut ejusmodi dolo det adequatam causam contractui. Quod autem, quando dolo contrahentis dat causam contractui, invalidus sit contractus, est doctrina communis, & nos illam explicamus l. 8. *Dol. tr. 3. §. 1. n. 15.*

3. Addit Ioannes Delugo l. c. Thomam Sanch. Lessl. Catr. Dianam apud eundem Delugo, aliòsque fortasse concessuros, ita fingentem non obligari ad restitutionem, expliq: Quæri solet, an metus de malo, quod iure alicui infligi potest, irritet contractum; V. g. An, si tu sine animo exequendi commiseris accusare, vel punire Petrum de delicto ab eo commisso, iuste possis accipere proportionatam pecuniam, quam ipse tibi solvat, ne illum accuses, vel punias? Et prædicti quidem Doctores respondent, iuste posse, validamque esse solutionem, & iustam, quia satis editur iuri suo, qui, cum possit, in tui gratiam subit onus privandi se illa potestate, quam antea habebat; quam doctrinam probabilem esse facit n. 168. ipse Delugo, licet ipse cum Bonacina, & Molina illam non sequatur. Cum igitur Doctores prædicti id teneant in hoc casu de accusatione, ideo Delugo dixit, idem fortasse eos esse putaturos de prædicta comminatione Redemptionis census.

4. Ego nihilominus constanter assero, eos non idem putaturos. Ratio est, quia aperta apparet adesse disparitas, nam, qui fingit velle accusare, potest accusare, licet animam accusandi non habeat. Hanc igitur potentiam vendit; quare hic contractus non fundatur in dolo, sed subsistit in hac potentia, quæ venditur: At, qui fingit velle redimere, cum redimere verè nolit, vel non possit, nihil vendit, & nihil promittit: ex alia verò parte, ejusmodi contractus diminutionis census ininitur totus, ut dictum est in dolo, ergo, &c. Quod si cum posses, velles, jam non esset fictio, unde, nec iniustitia, &c.

CAPVT VII.

An à Montibus, qui vulgò nominantur Vacabiles, vel non Vacabiles, iuste emanant Censui, vel Pensiones annuæ?

1. Præmittendum est primò, huiusmodi Montes sic solere constitui, Principes, vel Domini, vel Civitates ex Gabellis, Fructibus, seu Iuribus suis solent singulis annis colligere certam quandam summam, seu redditus, quo omnes, vel certam partem, dicti Principes, vel Civitates constituent aliis vendere: quare dividunt summam in varias partes, nimirum in decem, viginti, triginta, &c. ut sic huiusmodi redditus vendi facilius multis possint. Tota ergo hæc summa annuorum reddituum reposita pro pensionibus solvendis iis, qui emunt, vel emerunt, dicitur Mons: ipsi autem annui redditus vocantur Montes, qui aliquando denominantur à re, supra quam pecuniæ accipiuntur, ut Mons Farinæ, Mons Carnium, Mons Vini; aliquando ab eorum Institutore, ut Romæ adest Mons Pius, Mons Sixtus, Mons Iulius; aliquando à causa, propter quam fuerunt instituti, ut Mons Pacis, Mons Finis, &c.

Nota, singulas portiones, & pensiones horum reddituum appellati loca Montium, & eos, qui illas emunt, vocari Emptores locorum Montium.

2. Præmittendum secundò: Aliquos ex his dici Montes irredimibiles, quia empti sunt cum pacto, ut redimi non possint; aliquos redimibiles, quia Princeps, seu Dominus potest eos redimere, reddendo pecuniam capitalem iis, qui loca Montium emerunt: rursus, aliquos dici Montes non Vacabiles, cum non pereant obitu ementis illos, sed transeant ad hæredes; aliquos Vacabiles, seu temporales, quia obitu Emptoris vacant; neque enim ad hæredes transeant, sed redeant ad Principem, seu Dominum.

3. Præmittendum tertio, hos Montes, ut ex eorum explicatione cognovisti, nihil aliud esse, nisi speciem census, sive perpetui, sive vitalitii, sive alterius conditionis ex iis, quos supra initio huius Tractatus explicuimus; si eiem, inquam, nam fundantur in Gabellis, iuribus, &c. ut ceteris, ut modò dixi numero primo: cum ceterum census in genere possint fundari super alia quæcunque bona fructifera, modo, quo, supra, cap. sexto, §. præfinitum 3. n. 2. explicatum est.

4. Quare, si ponas, aliquem Montem carere bono fructifero, ille sanè illicitus omnino erit; Nam pensio, quæ annuatim recipiatur, esset merum lucrum ex mutuo, quæ ipsissima est usura, nisi aliunde ex damno emergente, vel lucro cessante, vel simili titulo justificaretur, ut justificari supra, tr. 1. de Mutuo, & Usura c. 3. §. 9. diximus Montes Pietatis, & rectè notat in Montibus, de quibus hic loquitur, Delugo, d. 45. de Iust. num. 198. & num. 203.

5. His ad cognitionem Terminorum præpositis, assero, Montes esse licitos, sed, ut liciti sint, requirere conditiones quatuor. Prima est, ut redditus, seu loca supra quæ fundantur pensiones, verè existant. Secunda, ut supra ejusmodi redditus nequaquam imponantur plures pensiones, quàm ipse Mons contineat. Tertia, ut si Mons pereat, pereant etiam pensiones, & loca: Si verò Mons pereat ex parte, etiam ex parte pereant pensiones, nam, ut supra vidimus, pereunte re, perit census, seu lus in eo constitutum, præscindendo ab aliquo iusto pacto, ut ex supradictis satis patet. Quarta, quæ certè est præcipua, quæque etiam colligitur ex supradictis, ut, quando Montes sunt vacabiles, dentur majores pensiones, seu loca, quàm quando sunt non vacabiles, seu perpetui, & ita sanè fert consuetudo, ut vacabiles emanant ad rationem novem, decem, & alicubi duodecim pro centum, non vacabiles verò ad rationem quinque, vel quinque cum dimidio.

6. Iam verò his conditionibus vallatis hos Montes licitos esse, manifestè probatur, nam sunt, & ipsi, quidam census. Quemadmodum ergo in censibus emitur lus percipiendi annualem pensionem, ex bonis fructiferis alterius, ita, qui ejusmodi loca emunt, lus emunt percipiendi annuam pensionem ex bonis, & Iuribus fructiferis dictorum Montium.

7. Adverte, eos, qui emerunt dicta Montium loca, posse aliis ea vendere pluri, vel minoris, quàm ipsi emerunt: Emerunt, verbi gratià, aureis centum, sed vendere possunt centam, & quindecim, vel nonaginta: nempe, quia sequuntur naturam aliorum censuum, qui, modo, quo superius, cap. 3. §. 2. à num. 9. docuimus, iuste pluri, vel minoris venduntur, quando concurrunt plures, vel pauciores Emptores, unde crescit, vel decrescit pretium, vel quando similes circumstantiæ pretium rei vendendæ, vel augent, vel diminuunt. Atque hæc de censibus satis.

TRACTATUS III.

DE

CONTRACTU CAMBIL.

CAPUT PRIMUM.

Quid sit Cambium?

1. CAMBIUM, ut hic accipimus, est Permutatio unius pecuniæ cum altera, sicut cambire in universum nihil aliud est ex Tiraquello de retractu, lib. 1. cap. 30. init. nisi Rem cum re permutare. Ex Aristotele autem pr. phys. cap. 6.

triplex